

V. 1729

1) Bismarck

Heft 2/29/13
Film (14)

3

EPI THALAMI
VM DEN VPTIIS ILLVSTRISS.
PRINCIPIS IOHANNIS ERNE
sti, Ducis Saxoniae, Landgrauij Turingiae &
Marchionis Misniae, Et Illustrissimae
Dominæ, Ducissæ Brunsvicens
is & Luneburgensis,

Autore

K f. 129
IOANNE RICHIO.

VVitembergæ.

ANNO M. D. XLII.

E. 5.

EPITHELIUM

VM DENVPTEH ILVSTRIS

PRINCIPIS IOHANNIS ERNE

St. Ducis Saxonis Landgravii Turingiae

Marchionis Misniae, Et Illustrissimi

Domini Ducis Brunsvicensis

Et Salambergensis

Auctore

IOHANNIS RICHIO

V. Vindoburgae

ANNO M. D. XLII

EPITHALAMIVM DE NVPTIIS

Illustris. Principis Iohannis Ernesti Ducis
Saxoniae, Landgraviij Turingiae & Mar-
chionis Myniae, Et Illustrissimae Do-
minae, Ducissae Brunsvicensis
& Luneburgensis.

VRbs stat, Torgauium gens nomine Saxonis illam
Nuncupat, irriguis qua fluit Albis aquis,
Hic ubi Saxonicus residet septenuir in arce
Quae superat tellus Itala quicquid habet.
Huc erat Heroas coituros rumor in unum
Qui curam purae religionis agunt
Ipse ratus Martis Bacchi fore tempore ludos
Accessi, e tardis quamlibet unns eram.
Ecce puellarum mihi longa fit obuia turba
Intueor propius pompa iugalis erat.
Tempora nam Nymphis pulchrae redimita coronae
Impedire, quibus Sponsa stipata fuit.
Et modo qui galeas proceres gestare solebant,
Implicitas fertis nunc habuere comas.
Tunc ego, quam nihil hic poterit Mars iuris habere,
Qua uideas almae nil nisi signa togae.
Pro bellis ubi castus hymen, pro cuspide cestus
Regnat, & inbellis pectora iungit amor.
Quis tamen est, dixi, dic qui Deus omnia cernis,
Cui dabitur tenero uirgo fouenda sinu.
En retulit phoebus (nam te clarissime Princeps
Cernebant oculi, dixit ut ista, mei)
Nec mora, scis quoties nos infectare querelis
Ausus es, in uersu quod tibi luctus erat.
Nunc si te queruli ceperunt tadia plectri
Et modo laticiam quam meditere petis

A ij

Arripito

Arripito calamos, & lætum pange poema
 Hic Elegos falsum nomen habere dabo
 Quod modo luctus erat nunc plena in gaudia uertam,
 Carmine cum rebus conueniente suis.
 Dixit, at æthereis animos quæ mentibus æquas,
 Hoc maior reliquis Saxonis aula plagis,
 Qua ratione diu iustissima gaudia cœles,
 Edas læticiæ nec quota signa nouæ
 Hac uincito die secta caua tempora Lauro,
 Et uiridi lætas collige fronde comas.
 Cæsar ea Nympham qua ducit origine natam
 ERNESTVS stirpis gloria quanta suæ.
 Quæ ueluti cunctis non cedit diuite forma,
 Quæ iacet Arctoo terra perusta gelu,
 Sic, quacumq; trahit nitidum Sol aureus orbem,
 Non habet huic tellus moribus ulla parem.
 Et tibi Franciæ telluris fama Coburgum
 Differt læticiam num quota causa nouam?
 Lata dies uenit merito signanda lapillo
 Qui superet, Scythiæ quam iacit ora, niuem.
 Qua fies tandem supra tua vota beatus,
 Et trades miti colla premenda iugo.
 Huc ades, & profer lætam testantia mentem
 Signa, quibus dominum grata probare probes
 His opta thalamis feliciter omnia cedant
 Diuinusq; tua voce uocetur hymen.
 Lata quibus crescet cuncto tibi tempore fama
 Arbor ut undantes consita propter aquas.
 Ecce quid hoc? cellis sonuerunt turribus æra
 Atq; dedit blæsum tibi rauca sonum.
 Maturate gradum, quo tenditis ocyus ite
 Ad sacra vos tardo non decet esse pede
 Namq; piam ueniet cum Pompa iugalis in ædem
 Coniugij discet quæ sit origo sacri,

Fallor

Fallor ? an hic domino sic præcipiente Sacerdos
Et sponso & sponsæ talia sacra leget ?
Qui capit uxorem domino capit ille iubente,
Res cœcæ sortis non erat ista manus.
Tempore quo cepit nam totius orbita mundi,
Cumq; suo clausa est quinta labore dies,
Vnus & obscurus naturæ uultus in orbe
In partes fuerat sectus agente Deo.
Aurea iam mundo præbebat lumina Titan,
Et conspecta suo Luna nitore fuit.
Ignea uis sedem summa iam legerat arce,
Et leuis huic aer ordine iunctus erat.
Imo pressa loco tellus grauitate refedit
Illius ac tetigit uentus & unda globum,
Iam poteras ponto poteras tellure uidere
Quicquid terra parit quicquid & unda parit
Iam pecus in prato piscis ludebat in unda
Laudabatq; Deus quod fabricarat opus,
Sed tamen illius ad faciem nihil orbis habebat,
Ac illo primum tempore factus homo est.
Vir fuit, at solus non uir suffecerit orbi,
Idc; uidet cauti prouida cura Dei,
Exeruitq; uiro costam (mirabile dictu)
Quæ paruo mulier tempore facta fuit.
Hanc thalamo iunxit, propriamq; dicauit Adamo
E quibus humanum conderet ille genus.
His Deus instituit connubia prima duobus
Nunc quoq; perpetua quæ iubet esse mora
Ergo qui thalamo cum coniuge iungitur uno
Quod facit a cœli numine numen habet.
Iussit id uxorem propriam quo quisq; teneret
Quæq; datur, datur hæc instituyente Deo,
Ergo quam ducis, ducis clarissime Princeps
(Ne dubita res est certa) iubente Deo.

Cuius

Cuius, coniugij quæ leges nomine fixæ,
Vxorem quam te ducere, scire decet.
Quem petitis, vobis dum vitæ stamina current,
Non ratio sacrum separet ulla torum.
Pro pietate tua Princeps te magne decebit,
Ut sponsam æternum non simulanter ames.
Vestra etenim una caro nunc sunt duo corpora, carnē
Anne odio quisquam uellet habere suam?
Te quoque sponsa monet quæ fis e uirgine coniunx,
Coniugij leges quas imitere, Deus.
Sponsa tuo sponso mandata per omnia pare,
Vir sibi desponsæ ius mulieris habet.
Dummodo non pugnent, & sint pia iussa, **Tonanti.**
Hic saltem uires non habet ille suas.
Is si non aliquo pacto uioletur, oebdi
Sic superis gratum quod facis illud erit.
Sic multa faciat coniunx te prole parentem,
Iuncta sit & fido semper amore tibi.
Hæc ubi diuino perlegerat ore Sacerdos,
En tenuit rursus Pompa iugalis iter.
Incedit quali nitidissima sponsa decore?
Proh quantum roseo spirat ab ore iubar?
Hæc quacunq; notes poterit tibi laude placere,
Qui modo non uicium lumine captus habes.
Aspicis euinctos uiridanti fronde capillos,
Hi præeant caræ florea dona nouæ,
Ora rosas superent, sed candida lilia collum.
Et facies nisi sit tincta rubore niuem.
Alba manus scythie regionis frigora uincant,
Sydereis certent lumina luminibus.
Tentonicas quibus ipsa licet præcellere Nymphas
Sustinet, in quouis quas fouet i illa loco.
Cerne tamen gressus, gressus quoque uincere dices,
Quæ labor hic nobis enumerare fuit,

Hæc

Hac forma sic ingrediens tam diuite luxu,
Et quo, qua graditur, spirat odore locus,
Cui non ipsa sui poterit peperisse stuporem?
Aut quam non Nympham non mouet illa uirum?
Hinc aliquis propius dotes qui conspicit istas,
Oraq; concepto mota stupore tenet.
Vestra procul (dicit) sint somnia uana Poetae
Lumina quod cernunt debet habere fidem.
Seu Cypris fuerit seu sit mentita fuisse,
In quos cunq; uetus credula turba iocos.
Vincit Acidaliae pulcherrima sponsa nitorem,
Et quas laude uehit fabula prisca Nurus.
Nec tamen est tantum praestanti sponsa decore,
Et laudem formae, quae comitantur habent,
Iudice quae Momo possunt Heroides esse,
Illis quas claudit Phocidos unda, pares.
Sed ueluti Titan fulgenti lumine uincit,
Omnia quantumuis sydera luce micant.
Ver uelut est placidum melius candore niuali,
Sic uincit comites sponsa uenusta suos.
Pone sequebatur celso qui sanguine Sponsus,
Caesareaq; genus nobilitate trahit.
Salue semidea prognate propagine Princeps,
Inclyta quo felix coniuge Sponsa tua est.
Namq; ego si uestrum deducam ab origine nomen,
Vtraq; gens uerae nomina laudis habet.
Vtraq; de uicto meruit domus hoste triumphos,
Nulla dies unquam quos abolere potest.
Est tamen hoc maius, tibi quod deuinciat illam,
Non alij coniunx cur uelit esse Duci.
E uobis fidei facies sincera refulsit
Quod, quocunq; diem ducit Apollo, uidet.

Vos

Vos monstrastis iter quo rursus aditura astra,
Quod meritum mundi totius instar erat.
Ergo donec erit perituri machina mundi
Illius generis fama perire nequit.
Donec erunt pereunte poli pia numina mundo,
Saxonidos uiuet florida fama domus.
Et iam magnificæ scandebant arcis in aulam,
Qua nil Saxonicus pulchrius orbis habet.
Illa situ licet est etq; ab aere clara salubri
Quo uix est alia mitior ulleus humo.
Cuncta licet rutulent ibi uermiculata metalla
Innumerisq; locis innumerisq; modis.
Quæ tamen in medio pendent aulaa teatro,
Precipuam partem laudis ab arte ferunt.
Diceris hinc merito felix o Saxonis aula
Hoc dum non aliqua parte perire sinis
Quod siquidem defunt de te qui carmine condant
Tempore militiae tempore gesta togæ
Hæc duraturas facias memorare tabellas
Ut quæ nulla canant scripta, tabella canat.
Ergo quam cepit positis accumbere mensis
Grex comitum qui te sponse sequutus erat.
Pars spectans maius solito decus ætheris inquit,
Tam quæ discussit nubila causa cito,
Fallor? an hunc cœlum ueneratur, & aspice cœlum
Nec reris uerbis pondus abesse meis.
Quis nescit paucis elapsis ante diebus
Non cerni radios Sol potuisse tuos.
Aera nescio qua ratione nigrescere nimbis?
Flabraq; per terras flabraq; nata mari?
Scilicet es cœlo soboles gratissima sponse
Nec nisi consilio lux micat ista Dei.
Palluit ad mundi Sol impia crimina nuper
Nec tulit ulterius sine carere nefas.

Non

Non illud poterant tua lumina Phæbe tueri
Amplius, hinc solitum non habuere decus,
Te tamen ut uidit Sociam duxisse iugalem,
O Erneſte tuæ gloria magna domus
Emicat, & ſolitum ſibi ſumit Apollo nitorem,
Illustrat radijs & loca cuncta ſuis.
Scilicet ut ſcires connubia ueſtra probare,
Qui iubet hic Solem lumen habere, Deum.
Equibus exiret te nata parente propago,
Quæ ſeruet puram, ceu facis ipſe, fidem
Pars Aulæorum monumentis lumina pascens,
An pius hic, inquit, Dux Fridericus erat.
Qui dum non bello meruit ſed pace triumphos,
Apta ſuis rebus nomina pacis habet.
Hic primum Lacij fuit auſus dogma Bahalis
Vertere, ſynceram reſtituitq; fidem.
Nam meritis non ille fide confidere ſuaſit,
Qui munire ſibi uellet ad aſtra uiam.
Cum quo ſacra licet pugnabat pagina Chriſti,
Qui tamen hoc poterat cernere nemo fuit,
Tu niſi, qui Papæ fraudes Friderice fuiſti,
Non paſſus tacita longius ire mora.
His meritis felix, felix Germania felix,
Dum, quod habes, Chriſti dogma manebit, eris
Ingenij caruit non laudibus ille ſolertis,
Tantum non potuit quo ſuperare Deos.
Namq; licet contra fidei pia dogmata mundus,
Impia crudeli ſumeret arma manu.
Ille tamen ſemper pepulit ratione tumultus,
Armaq; nec contra uel ſimul ulla tulit.
Tempore grandæuus quo Maximilianus obiuit
Et rapuit patriæ Parca maligna patrem.

B Imperia

Imperij electus sacra per suffragia Cæsar,
Et tanto ante alios nomine dignus erat.
Sed reputans animo tanti discrimina regni,
Prouidus, & senij tempora certa sui,
In duperatorem te Carole diue creauit,
Nomen ab hoc tituli Cæsare Cæsar habes.
Serua iugum ferres uincto Germania collo,
Hic tumidis Gallis si datus esset honor,
Ergo quod excussit Germania uincla, nec ullum
Exequitur famulans quod iubet alter opus.
Et quod freta fide bullas deridet inanes,
Debemus meritis Dux Friderice tuis,
Post hunc pictus erat non impare laude Iohannes,
Inclyta Saxonica fama secunda domus,
Hic quoq; facta sequens Friderici maxima fratris,
Defendit fassus dogma quod ille fuit.
Cæsare concilium fuerat cogente citatus,
Ut causam fidei redderet ille suæ,
Restitit in faciem constanti corde Papistis,
Nec quo contulerat rettulit inde gradum.
Illius inuictam sensit Germania dextram,
In fera cum iustus pelleret arma dolor.
Namq; furor rabidos cum traxit ad arma colonos,
Et timuit uires Teutona terra suas,
Sedauit uirtute sua ciuilia bella,
Vindiceq; a patria depulit arma manu,
Diue quibus cælo sed te uirtutibus æquem,
Qui patris & patru nobile nomen habes
Si tua præteritis pia facta recordor ab annis,
Tu patre tu patruo non minor esse potes.
Sed si temporibus præsentibus ædita spectro,
Tu patre tu patruo clarior esse potes.

Hic truce

Hi truce nam bello persæpe fuere petiti
Cum sine successu contigit esse dolos.
Adde quod est oculis subiecta potentia belli,
Et mala quæ non sunt cepta cauere potes.
Te specie belli passim peiore lacesunt,
Dogma quibus ueri est res odiosa Dei,
Vrbes namq; tuæ lato uastantur ab igne,
Quas Mars non potuit uertere flamma tulit.
Scilicet ut populo uerbum cœleste periret,
Desereresq; fidem quam modo fassus eras.
Te tamen ista magis quo sæua pericula tentant,
Fortius hoc urges religionis opus.
Viue memor patris & patruï Friderice Iohannes,
Quod Deus est cœli tu caput orbis eris.
Te quoq; depictum Dux sponse aulæa gerebant,
Maioresq; tuæ regia uirgo domus.
Quorum Casarea cum gente propago resultet,
Vix aliq; generis nobilioris erunt.
Siue togæ spectes seu parta Trophea Gradiuo,
Teutoniæ laudem quo mereantur, habent.
Ac aliquis dum vos, faciens pia vota tuetur
Dij faciant, dicit, fiat uterq; parens.
Legitimusq; ferat clarissima pignora lectus,
Quæ quod habent nomen non periisse sinant.
At tu quid differs iustissima gaudia sponse,
Hic vobis licitum, quod libet, illud erit.
Nam genus ut uestrum numeroso crescat alumno,
Gaudia legitimus debet habere torus.
Hic age quid cessat tua fax tua tela Cupido,
Non alibi quorum iustior usus erit.
Figito fac paribus iunctissima pectora nodis,
Assiduoq; illis dulcia bella moue.

B ij Sed

Sed nihil hic præstant tua fax tua tela Cupido,
Pectora uirtutis mutua iungat amor.
Non Venus his thalamis, præses est pronuba uirtus,
Gaudia legitimi non uetat illa tori.
O quantum est sociam iunctis tenuisse lacertis,
Concedit sociam quam Deus ipse toro.
Ergo agite, unanimi traducite foedere uitam,
Vestraq; perpetuus pectora iungat amor.
Viuite foecundo felicia pectora lecto,
Pectora Nestoreos uiuere digna dies.

Corrige.

Fol. 2. col. 1. uersu 23. lege, infestare
Fol. 3. col. 2. uersu 15. lege, obedi
Fol. 4. col. 2. uersu 9. tolle q;
Fol. eod. col. ead. uersu 10. lege, ullus

FINIS.

Farbkarte #13

B.I.G.

LAMI
LVSTRIS.
NNIS ERNE
rauij Turingiæ &
t Illustrissimæ
runsuicens
ensis,
K f. 129
CHIO.
gæ.
XLII.

3

